



Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije –
Zveza strokovnih društev medicinskih sester,
babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Ob Železnici 30 a, 1000 Ljubljana
Tel: 01 544 54 80
e-pošta: tajnistvo@zbornica-zveza.si

NACIONALNI PROTOKOL AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE

MEHANIČNO ČIŠČENJE UPOGLJIVIH ENDOSKOPOV

Št. dokumenta/koda:	UČE NP 20.03
Stran od strani:	1/4
Velja od:	29.6.2023
Uporaba najmanj do:	28.6.2028
Izdaja:	2. verzija

1. Namen in cilji aktivnosti

Priprava upogljivega endoskopa za ponovno uporabo


Ključne besede: čiščenje, endoskopija, pripomočki

2. Aktivnost ZBN lahko izvede (skladno s kompetencami)

IZBN		Omejitev, pripombe
Bolničar-negovalec	NE	
Tehnik zdravstvene nege	DA	Z dodatnimi znanji iz endoskopske dejavnosti
Diplomirana medicinska sestra	DA	Z dodatnimi znanji iz endoskopske dejavnosti
Diplomirana babica	DA	Z dodatnimi znanji iz endoskopske dejavnosti
tehnik zdravstvene nege, prerazporejen na delovno mesto dipl. m. s., 38. člen ZZDej-K	DA	licenca za strokovno področje in z dodatnimi znanji iz endoskopske dejavnosti
Študent zdravstvene nege	NE	
Študent babiške nege	NE	

Predviden čas za izvedbo aktivnosti	20 minut
--	----------

Potrebno število oseb za izvedbo aktivnosti	ena (1)
--	---------

Skrbnik NP		Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v endoskopiji in gastroenterologiji
-------------------	---	---

3. Kratice uporabljene v protokolu

dipl. m. s./ dipl. zdrav.	diplomirana medicinska sestra/ diplomirani zdravstvenik		
TZN	tehnik zdravstvene nege		
BN	bolničar-negovalec		
IZBN	izvajalec zdravstvene/babiške nege		
ZBN	zdravstvena/babiška nega		
NP	nacionalni protokol		

4. Potrebni pripomočki

- | | |
|--|--|
| <ul style="list-style-type: none">Osebna varovalna oprema: zaščitne rokavice za delo s kemikalijami s podaljšanim zapestnim delom, zaščitni plašč z nepremočljivo zaščito, maska tipa IIR, zaščita za oči (očala, vizir)Posoda s pokrovom za transport umazanega endoskopaUmivalno korito ustrezne velikosti za čiščenjeUmivalno korito ustrezne velikosti za spiranje z vodo pitne kakovosti | <ul style="list-style-type: none">Encimski detergentTester za test prepustnostiKrpice iz netkanega blaga za enkratno uporaboŠčetke za čiščenje kanalov ustrezne dimenzije, ščetke za gumbe in za elevator |
|--|--|



Zbornica zdravstvene in babiške nege
Slovenije –
Zveza strokovnih društev medicinskih sester,
babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Ob Železnici 30 a, 1000 Ljubljana
Tel: 01 544 54 80
e-pošta: tajnistvo@zbornica-zveza.si


NACIONALNI PROTOKOL AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE

MEHANIČNO ČIŠČENJE UPOGLJIVIH ENDOSKOPOV

Št. dokumenta/koda:	UČE NP 20.03
Stran od strani:	2/4
Velja od:	29.6.2023
Uporaba najmanj do:	28.6.2028
Izdaja:	2. verzija

x5. Potek/izvedba aktivnosti zdravstvene nege

		Opombe
1	Ob zaključku preiskave endoskop z rokavicami ob izvlačenju obrišemo s staničevino.	Odstranimo ostanke biološkega materiala s površine endoskopa, preprečimo kontaminacijo okolice.
2	Izvedemo obposteljno dekontaminacijo: aspiriramo 200 do 250 ml raztopine encimskega detergenta oziroma aspiriramo 10 do 20 sekund, namestimo gumb za izpihavanje, obrišemo zunanost s krpico, namočeno v raztopino encimskega detergenta.	Odstranimo ostanke biološkega materiala iz kanalov endoskopa, preprečimo, da se ostanki biološkega materiala zasušijo na površinah endoskopa.
3	Endoskop odklopimo iz procesorja endoskopskega stolpa, namestimo vodozaščitno kapo. Odstranimo rokavice in razkužimo roke.	Endoskop pripravimo za transport.
4	Umazan endoskop transportiramo v prostor za reprocesiranje v namenski posodi s pokrovom.	Preprečimo kontaminacijo okolice.
5	Razkužimo roki. Nadenemo rokavice za delo s kemikalijami. Endoskop priključimo na tester za preverjanje prepustnosti.	Preprečimo večje poškodbe endoskopa, ki bi nastale med čiščenjem in razkuževanjem.
6	Endoskop potopimo v raztopino encimskega detergenta, odstranimo ventile zrak/voda in delovnega kanala in s pomočjo nastavkov napolnimo z raztopino vse kanale endoskopa. Upoštevamo kontaktni čas encimskega detergenta po navodilih proizvajalca (najmanj 5 minut).	Endoskop pripravimo za čiščenje.
7	S krpico umijemo zunanost endoskopa od kontrolnega dela proti konici.	Čistimo od manj proti bolj umazanemu delu endoskopa.
8	S krtačko ustrezne dimenzije oščerkamo vse dostopne kanale vsaj 3-krat.	Odstranimo umazanijo, ki bi zmanjšala učinke razkuževanja in preprečimo nastanek biofilma.
9	Ventile očistimo z manjšo ustrezno ščetko in dobro speremo.	Ventile reprocesiramo skupaj z endoskopom (sledljivost).
10	Endoskop speremo s čisto pitno vodo, odstranimo ostanke vode.	Odstranimo ostanke detergenta iz kanalov in površine endoskopa in ostanke vode, ki bi vplivala na postopek razkuževanja. Endoskop je pripravljen za razkuževanje (ročno, strojno).
11	Odstranimo rokavice in osebno varovalno opremo, razkužimo roke.	Preprečevanje okužb.


 <p>Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije</p> <p>Ob Železnici 30 a, 1000 Ljubljana Tel: 01 544 54 80 e-pošta: tajnistvo@zbornica-zveza.si</p>	NACIONALNI PROTOKOL AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE		Št. dokumenta/koda:	UČE NP 20.03
	MEHANIČNO ČIŠČENJE UPOGLJIVIH ENDOSKOPOV		Stran od strani:	3/4
			Velja od:	29.6.2023
			Uporaba najmanj do:	28.6.2028
			Izdaja:	2. verzija

6. Opombe, omejitve protokola:

- Priporoča se uporaba istega encimskega detergenta za dekontaminacijo in mehanično čiščenje.
- Raztopino encimskega detergenta pripravimo po navodilih proizvajalca.
- Menjava raztopine je potrebna ob vidni kontaminaciji.
- Pri izbiri encimskega detergenta upoštevamo priporočila proizvajalcev endoskopov in razkužil glede kompatibilnosti raztopin.
- Med ščetkanjem mora biti endoskop v celoti potopljen v raztopini, da preprečimo nastanek aerosolov.
- Priporoča se uporaba ščetk za enkratno uporabo zaradi preprečevanja prenosa ostankov biološkega materiala na drugi endoskop.
- V primeru uporabe ščetk za večkratno uporabo je treba pred uporabo preveriti integriteto ščetke, po uporabi pa jo ustrezno očistiti in sterilizirati.
- Pri posebnih skupinah endoskopov (endoskopski ultrazvok, ultrazvočni bronhoskop, duodenoskop) smo posebej pozorni na posebnosti: ščetkanje tankih kanalov, čiščenje ob elevatorju z uporabo posebnih dodatnih ščetk.
- Pomembna je pravilna uporaba zaščitnih rokavic, zaščite za delovno obleko, obraza in higiena rok.

7. Temeljna literatura:

- Beilenhoff, U., Biering, H., Blum, R., Jadranka Brljak, J., Cimbro, M., Dumonceau, J.M. et al. (2018). *Reprocessing of flexible endoscopes and endoscopic accessories used in gastrointestinal endoscopy: Position Statement of the European Society of Gastrointestinal Endoscopy (ESGE) and European Society of Gastroenterology Nurses and Associates (ESGENA)*. Retrieved from https://www.esge.com/assets/downloads/pdfs/guidelines/2018_a_0759_1629.pdf
- Association of periOperative Registered Nurses. (2016). *Processing flexible endoscopes: AORN's updated evidence-based guidelines*. Retrieved from https://www.aorn.org/docs/default-source/guidelines-resources/clinical-research/nursing-research/evidence-rating-and-tables/flexible-endoscopes/evidence-table-flex-endo_sept22.pdf?sfvrsn=9eb949f7_4
- Henvelmans, M., Wunderink, H., Van Der Mei, H.C. & Monkelbaan, J.F. (2021). A narrative review on current duodenoscope reprocessing techniques and novel development. *Antimicrobial Resistance and Infection control*, 10,171. <https://doi.org/10.1186/s13756-021-01037-z>
- Beilenhoff, U., Biering, H., Blum, R., Brljak, J., Cimbro, M., Dumonceau, J.M., Hassan, C. et al (2017). Prevention of multidrug-resistant infections from contaminated duodenoscopes: Position Statement of the European Society of Gastrointestinal Endoscopy (ESGE) and European Society of Gastroenterology Nurses and Associates (ESGENA). *Endoscopy*, 49 (11), 1098-1106. <https://doi.org/10.1055/s-0043-120523>

 <p>Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije</p> <p>Ob Železnici 30 a, 1000 Ljubljana Tel: 01 544 54 80 e-pošta: tajnistvo@zbornica-zveza.si</p>	<p>NACIONALNI PROTOKOL AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE</p> <p>MEHANIČNO ČIŠČENJE UPOGLJIVIH ENDOSKOPOV</p>	Št. dokumenta/koda: UČE NP 20.03
		Stran od strani: 4/4
		Velja od: 29.6.2023
		Uporaba najmanj do: 28.6.2028
		Izdaja: 2. verzija

8. Podrobnejša in dodatna navodila - povezava z drugimi dokumenti (priloge k NP)

Številka priloge	Naziv dokumenta

9. Pregled zadnjih sprememb v dokumentu

Zap. št.	Sprememba v točki:	OPIS SPREMEMBE

10. Potrditev dokumenta

	organ	Številka sklepa	datum	Odgovorna oseba/podpis
I. SKLEP O USTREZNOSTI NP	Delovna skupina za nacionalne protokole Zbornice – Zveze	20/2023	16.5.2023	Klavdija Potočnik
II. SKLEP O USTREZNOSTI NP	Upravni odbor Zbornice – Zveza	298/31	29.6.2023	Monika Ažman

	FUNKCIJA/ ORGAN	IME IN PRIIMEK	PODPIS
PRIPRAVIL:	strokovnjaki Strokovne sekcije MS in ZT	Tatjana Gjergjek	
PREGLEDALI:	Strokovne službe Zbornice – Zveze / PVK	Draga Štromajer	
ODOBRIL:	predsednica Zbornice – Zveze	Monika Ažman	
SKRBNIK DOKUMENTA:	predsednica Strokovna sekcija MS in ZT	Marija Petrinec Primožič	